

Formelsamling Mat. C

(Den tidligere ordning)

Indhold

BRØKER	2
PARENTESER	3
PROCENT	4
RENTE	5
INDEKS	6
GEOMETRI	7
<i>Areal af trekant</i>	7
<i>Vinkelsum i en trekant</i>	7
<i>Ens- vinklede trekanter</i>	7
<i>Vilkårlig trekant</i>	7
<i>Cosinusrelationerne:</i>	7
<i>Ret- vinklet trekant</i>	8
<i>(Pytha- goras, Sinus, Cosinus og Tangens)</i>	8
HVORNÅR BRUGES HVILKE FORMLER VED TREKANTBEREGNING ?	9
EKSPONENTER	9
LOGARITMER	9
OMVENDT PROPORTIONALITET	10
VÆKST	11
LINEÆR VÆKST	11
EKSPONENTIEL VÆKST	11
POTENS-VÆKST	11

Brøker

	Regel	Formel	Eksempel
Helt tal gange brøk	Det hele tal ganges ind i tælleren	$k \cdot \frac{a}{b} = \frac{k \cdot a}{b}$	$3 \cdot \frac{2}{7} = \frac{3 \cdot 2}{7} = \frac{6}{7}$
Brøk gange brøk	Tæller gang tæller og nævner gang nævner	$\frac{a}{b} \cdot \frac{c}{d} = \frac{a \cdot c}{b \cdot d}$	$\frac{2}{7} \cdot \frac{3}{5} = \frac{2 \cdot 3}{7 \cdot 5} = \frac{6}{35}$
Brøk divideret med helt tal	Det hele tal ganges ind i nævneren	$\frac{a}{b} : k = \frac{a}{b \cdot k}$	$\frac{2}{7} : 3 = \frac{2}{7 \cdot 3} = \frac{2}{21}$
Helt tal divideret med brøk	Man dividerer med en brøk ved at gange med den omvendte	$k : \frac{a}{b} = k \cdot \frac{b}{a}$	$3 : \frac{2}{7} = 3 \cdot \frac{7}{2} = \frac{21}{2}$
Brøk divideret med brøk	Man dividerer med en brøk ved at gange med den omvendte	$\frac{a}{b} : \frac{c}{d} = \frac{a \cdot d}{b \cdot c}$	$\frac{2}{7} : \frac{3}{5} = \frac{2 \cdot 5}{7 \cdot 3} = \frac{10}{21}$
Forkorte en brøk	Tæller og nævner divideres med samme tal	$\frac{a}{b} = \frac{a/k}{b/k}$	$\frac{6}{21} = \frac{6/3}{21/3} = \frac{2}{7}$
Forlænge en brøk	Tæller og nævner ganges med samme tal	$\frac{a}{b} = \frac{a \cdot k}{b \cdot k}$	$\frac{2}{7} = \frac{2 \cdot 3}{7 \cdot 3} = \frac{6}{21}$
Brøk plus brøk med samme nævner	Tæller plus tæller og behold den fælles nævner	$\frac{a}{b} + \frac{c}{b} = \frac{a+c}{b}$	$\frac{2}{7} + \frac{3}{7} = \frac{2+3}{7} = \frac{5}{7}$
Brøk minus brøk med samme nævner	Tæller minus tæller og behold den fælles nævner	$\frac{a}{b} - \frac{c}{b} = \frac{a-c}{b}$	$\frac{2}{7} - \frac{3}{7} = \frac{2-3}{7} = \frac{-1}{7}$
Find fællesnævner for 2 brøker	De to nævneres ganges med hinanden	$\frac{a}{b} + \frac{c}{d} = \frac{a \cdot d}{b \cdot d} + \frac{b \cdot c}{b \cdot d}$	$\frac{2}{7} + \frac{3}{5} = \frac{2 \cdot 5}{7 \cdot 5} + \frac{7 \cdot 3}{7 \cdot 5} = \frac{31}{35}$

Ligninger

Regel	Regel sagt på en anden måde	Eksempel
Man må lægge samme størrelse til på begge sider af lighedstegnet. Man må trække samme størrelse fra på begge sider af lighedstegnet	Man må flytte en størrelse over på den anden side af lighedstegnet, hvis man skifter fortegn på størrelsen	$3x = 2x + 7$ $\Leftrightarrow 3x - 2x = 7$
Man må gange med samme størrelse på begge sider. Dog ikke med nul.		$\frac{2}{3}x + 5 = 9$ $\Leftrightarrow 3 \cdot \frac{2}{3}x + 3 \cdot 5 = 3 \cdot 9$ $\Leftrightarrow 2x + 15 = 27$
Man må dividere med samme størrelse på begge sider		$7x = 35$ $\Leftrightarrow x = 5$

Parenteser

	Regel	Formel	Eksempel
Tal gange parentes	Tallet ganges med hvert led i parentesen	$k(a + b) = ka + kb$	$7(10 + 2) = 70 + 14$
Parentes gange parentes	Hvert led i den ene ganges med hvert led i den anden	$(a + b)(c + d) = ac + ad + bc + bd$	$(3x - 5)(2x + 1)$ $= 6x^2 + 3x - 10x - 5$ $= 6x^2 - 7x - 5$
Minus parentes	Man kan hæve en minus parentes ved at skifte fortegn på alle led	$-(a - b) = -a + b$	$-(x - 5)$ $= -1(x - 5)$ $= -x + 5$

Procent

	Regel	Bogstaver	Formler	Eksempel
Tal plus procent	Man lægger p% til et tal ved at gange med (1+p%)	B: Begyndelsesværdi S: Slutværdi F: Fremskrivningsfaktor p%: Rentefod r = p% F = (1+r) = (1+p%)	$S = B \cdot F$ $S = B(1+p\%)$ $S = B(1+r)$ $B = \frac{S}{1+r}$	B = 200 p% = 5% = 0,05 S = 200 · (1+5%) = 200 · 1,05 = 210
Tal minus procent	Man trækker p% fra et tal ved at gange med (1-p%) At trække p% fra et tal er det samme som at lægge (-p%) til tallet		$S = B \cdot F$ $S = B \cdot (1-p\%)$ $S = B \cdot (1-r)$ $B = \frac{S}{1-r}$	B = 200 p% = -5% = -0,05 S = 200 · (1-5%) = 200 · 0,95 = 190

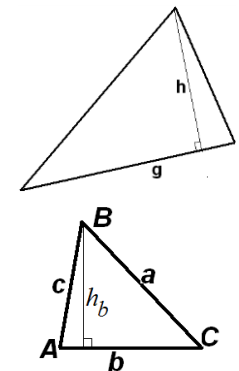
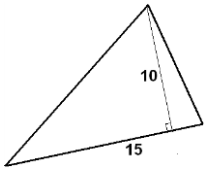
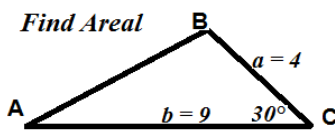
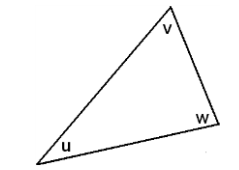
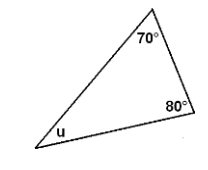
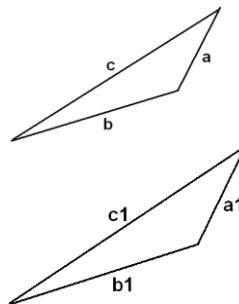
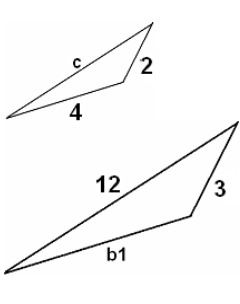
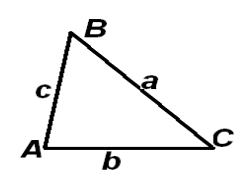
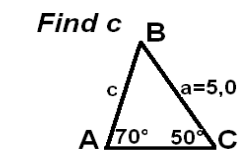
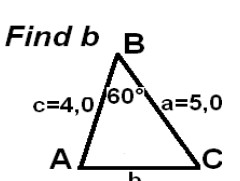
Rente

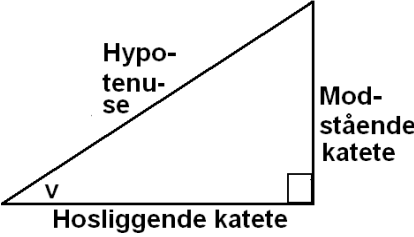
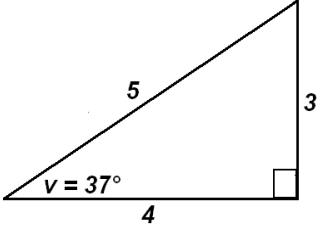
	Bogstaver	Formler	Eksempler
Kapital- fremskrivning	K_0 : Begyndelses- kapital n : Antal terminer r : Rentefod K : Kapital efter n terminer	$K = K_0(1+r)^n$ $K_0 = \frac{K}{(1+r)^n}$ $= K \cdot (1+r)^{-n}$	$B = 200, r = 10\%, n = 4$ $K = 200 \cdot 1,10^4$ $= 200 \cdot 1,4641$ $= 292,82$ $K_0 = \frac{292,82}{1,10^4}$ $= 292,82 \cdot 1,10^{-4}$ $= 200$
Gennem- snitlig rentefod. Eller: Gennem- snitlig %-vis ændring.	K_0 : Begyndelses- kapital n : Antal terminer $r = p\%$: Gennemsnitlig rentefod eller gennemsnitlig %-vis ændring K : Kapital efter n terminer	$(1+r)^n = \frac{K}{K_0}$ $(1+r) = \sqrt[n]{\frac{K}{K_0}}$ $r = \sqrt[n]{\frac{K}{K_0}} - 1$ $p\% = \sqrt[n]{\frac{K}{K_0}} - 1$ $= \left(\sqrt[n]{\frac{K}{K_0}} - 1 \right) \cdot 100\%$	$1+r = \sqrt[4]{\frac{292,82}{200}} = 1,10$ $r = 0,10$ $r = 10\%$ $p\% = 10\%$

Indeks

Bogstaver	Formler	Eksempler																																				
a: Værdi i basisåret b: Værdi et vilkårligt år i: Indeks, når årets værdi er b <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>...</th> <th>...</th> <th>Basisår</th> <th>...</th> <th>...</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Værdi</td> <td>...</td> <td>...</td> <td>a</td> <td>...</td> <td>b</td> </tr> <tr> <td>Indeks</td> <td>...</td> <td>...</td> <td>100</td> <td>...</td> <td>i</td> </tr> </tbody> </table>	År	...	...	Basisår	...	...	Værdi	...	...	a	...	b	Indeks	...	...	100	...	i	$i = \frac{b}{a} \cdot 100$	<table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>1988</th> <th>1989</th> <th>Basis- år 1990</th> <th>1991</th> <th>1992</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Værdi</td> <td>125</td> <td>200</td> <td>250</td> <td>300</td> <td>375</td> </tr> <tr> <td>Indeks</td> <td><i>i</i></td> <td></td> <td>100</td> <td></td> <td><i>j</i></td> </tr> </tbody> </table> $i = \frac{125}{250} \cdot 100 = 50$ $j = \frac{375}{250} \cdot 100 = 150$	År	1988	1989	Basis- år 1990	1991	1992	Værdi	125	200	250	300	375	Indeks	<i>i</i>		100		<i>j</i>
År	...	...	Basisår	...	...																																	
Værdi	...	...	a	...	b																																	
Indeks	...	...	100	...	i																																	
År	1988	1989	Basis- år 1990	1991	1992																																	
Værdi	125	200	250	300	375																																	
Indeks	<i>i</i>		100		<i>j</i>																																	
c: Den gamle indeks-værdi i det nye basisår d: Gammel Indeks-værdi et vilkårligt år e: Nyt indeks, når årets gamle indeks er d <table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Gam- melt basisår</th> <th>...</th> <th>Nyt basisår</th> <th>...</th> <th>...</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Gam- melt indeks</td> <td>100</td> <td>...</td> <td>c</td> <td>...</td> <td>d</td> </tr> <tr> <td>Nyt indeks</td> <td>...</td> <td>...</td> <td>100</td> <td>...</td> <td>e</td> </tr> </tbody> </table>	År	Gam- melt basisår	...	Nyt basisår	...	...	Gam- melt indeks	100	...	c	...	d	Nyt indeks	...	...	100	...	e	$e = \frac{d}{c} \cdot 100$	<table border="1"> <thead> <tr> <th>År</th> <th>Gam- melt basisår 1990</th> <th>1991</th> <th>Nyt basisår 1992</th> <th>1993</th> <th>1994</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Gam- melt indeks</td> <td>100</td> <td>...</td> <td>150</td> <td>...</td> <td>300</td> </tr> <tr> <td>Nyt indeks</td> <td>...</td> <td>...</td> <td>100</td> <td>...</td> <td>e</td> </tr> </tbody> </table> $e = \frac{300}{150} \cdot 100 = 200$	År	Gam- melt basisår 1990	1991	Nyt basisår 1992	1993	1994	Gam- melt indeks	100	...	150	...	300	Nyt indeks	...	...	100	...	e
År	Gam- melt basisår	...	Nyt basisår	...	...																																	
Gam- melt indeks	100	...	c	...	d																																	
Nyt indeks	...	...	100	...	e																																	
År	Gam- melt basisår 1990	1991	Nyt basisår 1992	1993	1994																																	
Gam- melt indeks	100	...	150	...	300																																	
Nyt indeks	...	...	100	...	e																																	

Geometri

	Bogstaver	Formler	Eksempler		
Areal af trekant		$T = \text{Areal} = \frac{1}{2} \text{ højde} \cdot \text{grundlinje}$ $T = \frac{1}{2} \cdot h \cdot g$ <table border="1" style="margin: 10px auto;"> <tr> <td>$h = \frac{2A}{g}$</td> <td>$g = \frac{2A}{h}$</td> </tr> </table> $T = 0,5 \cdot a \cdot h_a = 0,5ab \cdot \text{Sin} C$ $T = 0,5 \cdot b \cdot h_b = 0,5bc \cdot \text{Sin} A$ $T = 0,5 \cdot c \cdot h_c = 0,5ca \cdot \text{Sin} B$	$h = \frac{2A}{g}$	$g = \frac{2A}{h}$	$T = \frac{1}{2} \cdot 10 \cdot 15 = 75$ $h = \frac{2 \cdot 75}{15} = 10$ $g = \frac{2 \cdot 75}{10} = 15$ <i>Find Areal</i> $T = 0,5 \cdot 4 \cdot 9 \cdot \text{Sin}(30^\circ)$
$h = \frac{2A}{g}$	$g = \frac{2A}{h}$				
Vinkelsum i en trekant		Vinkelsummen i en trekant er 180° $v + u + w = 180^\circ$	$u = 180^\circ - 70^\circ - 80^\circ$		
Ens-vinklede trekanter		k = skalafaktor = forstørrelsesfaktor $k = \frac{a_1}{a}$ $b_1 = k \cdot b$ $c = \frac{c_1}{k}$	$k = \frac{3}{2} = 1,5$ $b_1 = 1,5 \cdot 4 = 6$ $c = \frac{12}{1,5} = 8$		
Vilkårlig trekant		Sinusrelationerne: $\frac{\text{Sin} A}{a} = \frac{\text{Sin} B}{b} = \frac{\text{Sin} C}{c}$ $\frac{a}{\text{Sin} A} = \frac{b}{\text{Sin} B} = \frac{c}{\text{Sin} C}$ $\text{Sin} A = a \cdot \frac{\text{Sin} B}{b}$ $a = \text{Sin} A \cdot \frac{b}{\text{Sin} B}$ Cosinusrelationerne: $c^2 = a^2 + b^2 - 2ab \cdot \text{Cos} C$ $b^2 = a^2 + c^2 - 2ac \cdot \text{Cos} B$ $a^2 = b^2 + c^2 - 2bc \cdot \text{Cos} A$ $\text{Cos} C = \frac{a^2 + b^2 - c^2}{2ab}$ $\text{Cos} B = \frac{a^2 + c^2 - b^2}{2ac}$ $\text{Cos} A = \frac{b^2 + c^2 - a^2}{2bc}$	<i>Find c</i> $\frac{\text{Sin}(70^\circ)}{5,0} = \frac{\text{Sin}(50^\circ)}{c}$ $c = \frac{5,0 \cdot \text{Sin}(50^\circ)}{\text{Sin}(70^\circ)}$ <i>Find b</i> $b^2 = 5,0^2 + 4,0^2 - 2 \cdot 4,0 \cdot 5,0 \cdot \text{Cos}(60^\circ)$		

	Symboler m.m.	Formler	Eksempel
Retvinklet trekant (Pythagoras, Sinus, Cosinus og Tangens)	Hypotenu-se Hosliggende katete Modst�ende katete	Pythagoras Kvadratet på hypotenusen er lig summen af kateternes kvadrat. $hyp^2 = hosl.k^2 + modst^2$ $hyp = \sqrt{hosl.k^2 + modst^2}$ $hosl.k = \sqrt{hyp^2 - modst^2}$ $modst = \sqrt{hyp^2 - hosl.k^2}$	Pythagoras $5^2 = 4^2 + 3^2$ $hyp = \sqrt{4^2 + 3^2} = 5$ $hosl.k = \sqrt{5^2 - 3^2} = 4$ $modst = \sqrt{5^2 - 4^2} = 3$
	<u>Forkortelser:</u> <i>Hyp:</i> Hypotenusen <i>hosl.k:</i> Hosliggende katete <i>modst:</i> Modstående katete Sin^{-1}, Cos^{-1} og Tan^{-1} på lommeregner svarer til <i>ArcSin</i>, <i>ArcCos</i> og <i>ArcTan</i> i Calculator.dk og i RegneRobot. Også i regneark benyttes <i>ArcSin</i>, <i>ArcCos</i> og <i>ArcTan</i>; men her angives vinkler i radianer i stedet for grader. Radianetal = gradtal * 2pi() / 180 Gradtal = radiantal * 180 / 2pi() fx: $0,5 = Sin(30 * 2pi() / 180)$ og $30 = ArcSin(0,5) * 180 / 2pi()$ I regneark Excel kan man konvertere med funktionerne grader og radianer. Fx $0,5 = Sin(radianer(30))$ og $30 = Grader(ArcSin(0,5))$	Sinus $Sin(v) = \frac{modst}{hyp}$ $v = Sin^{-1}\left(\frac{modst}{hyp}\right)$ $modst = hyp \cdot Sin(v)$ $hyp = \frac{modst}{Sin(v)}$	Sinus $Sin(v) = \frac{3}{5} \Leftrightarrow$ $v = Sin^{-1}\left(\frac{3}{5}\right) \Leftrightarrow v = 37^\circ$ $mod.st = 5 \cdot Sin(37^\circ) = 3$ $hyp = \frac{3}{Sin(37^\circ)} = 5$
		Cosinus $Cos(v) = \frac{hosl.k}{hyp}$ $v = Cos^{-1}\left(\frac{hosl.k}{hyp}\right)$ $hosl.k = hyp \cdot Cos(v)$ $hyp = \frac{hosl.k}{Cos(v)}$	Cosinus $Cos(v) = \frac{4}{5} \Leftrightarrow$ $v = Cos^{-1}\left(\frac{4}{5}\right) \Leftrightarrow v = 37^\circ$ $hosl = 5 \cdot Cos(37^\circ) = 4$ $hyp = \frac{4}{Cos(37^\circ)} = 5$
		Tangens $Tan(v) = \frac{Sin(v)}{Cos(v)}$ $Tan(v) = \frac{modst}{hosl}$ $v = Tan^{-1}\left(\frac{modst}{hosl}\right)$ $mod.st = hosl \cdot Tan(v)$ $hosl = \frac{modst}{Tan(v)}$	Tangens $Tan(v) = \frac{3}{4} \Leftrightarrow$ $v = Tan^{-1}(3/4) = 37^\circ$ $mod.st = 4 \cdot Tan(37^\circ) = 3$ $hosl = \frac{3}{Tan(37^\circ)} = 4$

Hvornår bruges hvilke formler ved trekantberegning ?

Kig efter, om der er ensvinklede trekanter

Vurder om Areal-formlen kan bruges

Hvis de 3 vinkler er i spil, så: Vinkelsum (i spil betyder er kendt eller ønskes beregnet)

Hvis 2 vinkler og de modstående sider er i spil, så Siusrelationerne.

Hvis alle 3 sider og en vinkel er i spil, så Cosinusrelationerne

Ved retvinklede trekanter:

Hvis kun sider er i spil: Pythagoras

Hvis en vinkel og 2 kateter er i spil: Tangens

Hvis hosliggende katete ikke er i spil: Sinus

Ellers: Cosinus

Eksponenter

Formel	Eksempel
$a^p \cdot a^q = a^{p+q}$	$5^3 \cdot 5^4 = 5^{3+4}$
$\frac{a^p}{a^q} = a^{p-q}$	$\frac{5^7}{5^3} = 5^{7-3}$
$(a \cdot b)^p = a^p \cdot b^p$	$(5 \cdot 7)^3 = 5^3 \cdot 7^3$
$\left(\frac{a}{b}\right)^p = a^p : b^p$	$\left(\frac{5}{7}\right)^3 = 5^3 : 7^3$
$(a^p)^q = a^{p \cdot q}$	$(5^3)^4 = 5^{3 \cdot 4} = 5^{12}$
$a^{-p} = \frac{1}{a^p}$	$5^{-3} = \frac{1}{5^3}$
$a^{-1} = \frac{1}{a}$	$5^{-1} = \frac{1}{5}$
$a^1 = a$	$5^1 = 5$
$a^0 = 1$	$5^0 = 1$

Logaritmer

Formel	Eksempel
$\text{Log}(a \cdot b) = \text{Log}(a) + \text{Log}(b)$	$\text{Log}(5 \cdot 3) = \text{Log}(5) + \text{Log}(3)$
$\text{Log}(a^x) = x \cdot \text{Log}(a)$	$\text{Log}(5^3) = 3 \cdot \text{Log}(5)$
Ligningen $y = a^x$ har løsningen $x = \frac{\text{Log}(y)}{\text{Log}(a)}$	Ligningen $10000 = 10^x$ har løsningen $x = \frac{\text{Log}(10000)}{\text{Log}(10)} = 4$

(Ligefrem) Proportionalitet

Bogstaver	Formler	Eksempler																				
k: Proportionalitetsfaktor <table border="1"> <tr> <td>X</td> <td>...</td> <td>...</td> <td>...</td> <td>...</td> <td>...</td> </tr> <tr> <td>Y</td> <td>...</td> <td>...</td> <td>...</td> <td>...</td> <td>...</td> </tr> </table>	X	...	...	...	...	...	Y	...	...	...	...	...	$y = k \cdot x$ (Lineær funktion hvor begyndelsesværdien er nul og hældningskoefficienten er k) $k = \frac{y}{x}$ $x = \frac{y}{k}$	<table border="1"> <tr> <td>x</td> <td>4</td> <td>50</td> <td>c</td> </tr> <tr> <td>y</td> <td>d</td> <td>500</td> <td>70</td> </tr> </table> $k = \frac{500}{50} = 10$ $d = 10 \cdot 4 = 40$ $c = \frac{70}{10} = 7$	x	4	50	c	y	d	500	70
X	...	...	...	...	...																	
Y	...	...	...	...	...																	
x	4	50	c																			
y	d	500	70																			

Omvendt proportionalitet

Bogstaver	Formler	Eksempler																				
<table border="1"> <tr> <td>x</td> <td>...</td> <td>...</td> <td>...</td> <td>...</td> <td>...</td> </tr> <tr> <td>y</td> <td>...</td> <td>...</td> <td>...</td> <td>...</td> <td>...</td> </tr> </table>	x	...	...	...	...	...	y	...	...	...	...	...	$\frac{1}{y} = k \cdot x$ $k = y \cdot x$ $x = k \cdot \frac{1}{y}$	<table border="1"> <tr> <td>x</td> <td>2</td> <td>20</td> <td>c</td> </tr> <tr> <td>y</td> <td>d</td> <td>21</td> <td>42</td> </tr> </table> $k = 20 \cdot 21 = 420$ $d = 420 \cdot \frac{1}{2} = \frac{420}{2} = 210$ $c = 420 \cdot \frac{1}{42} = \frac{420}{42} = 10$	x	2	20	c	y	d	21	42
x	...	...	...	...	...																	
y	...	...	...	...	...																	
x	2	20	c																			
y	d	21	42																			

Vækst

	Lineær vækst	Eksponentiel vækst	Potens-vækst
Regneforskrift	$y = ax + b$	$y = ba^x$	$y = bx^a$
a	$a = \frac{(y_2 - y_1)}{(x_2 - x_1)}$	$a = (x_2 - x_1) \sqrt{\left(\frac{y_2}{y_1}\right)}$	$a = \frac{(\text{Log}(y_2) - \text{Log}(y_1))}{(\text{Log}(x_2) - \text{Log}(x_1))}$
b	$b = y_1 - ax_1$	$b = \frac{y_1}{a^{x_1}} = y_1 \cdot a^{-x_1}$	$b = \frac{y_1}{x_1^a} = y_1 \cdot x_1^{-a}$
Fordoblingskonstant		$T_2 = \frac{\text{Log}(2)}{\text{Log}(a)}$	
Halveringskonstant		$T_{1/2} = \frac{\text{Log}(0,5)}{\text{Log}(a)}$	
			Hvis x fremskrives med $p\% = r$, så er fremskrivningsfaktoren for x: $(1+r)$ og fremskrivningsfaktoren for y: $(1+r)^a$ Procentvis ændring af y bliver: $((1+r)^a - 1) \cdot 100\%$
Anbefalet koordinat-system	Sædvanligt	Enkelt logaritmisk	Dobbelt logaritmisk